

MILIEU 2025

JAARVERSLAG

[KLIK OM
VERDER
TE GAAN](#)

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

VOORWOORD

Voor u ligt het milieujarverslag 2025. Dit jaar werd gekenmerkt door de start van de campusontwikkeling, en in het bijzonder het eerste deelproject SPOT (Sophia, Psychiatrie en Onderwijs in de Toekomst). De adviseurs milieuzaken waren het hele jaar actief betrokken in diverse werkgroepen om te adviseren en mee te denken over de inrichting van een zo efficiënt en duurzaam mogelijk functionerende campus. Ook de wettelijke randvoorwaarden kwamen hierbij uitgebreid aan bod. Dit proces zal in de komende jaren verder worden voortgezet.

Naast de activiteiten voor SPOT zijn er ook op andere vlakken positieve ontwikkelingen geweest. De digitale e-learning module Ask Erasmus, gericht op het veilig werken met gevaarlijke stoffen, is live gegaan. Deze module draagt bij aan een veiligere omgang met gevaarlijke stoffen en verkleint daarmee ook de kans op milieu-incidenten.

Ook op het gebied van afval zijn verdere stappen gezet om onze afvalstromen zo goed mogelijk te scheiden. Met name wordt steeds meer hard en zacht plastic gescheiden ingezameld. Dit levert niet alleen kostenbesparing op, maar is vanwege de betere recycle mogelijkheden ook gunstiger voor het milieu. In de aanbesteding die in april is gestart voor een nieuw afvalinzamelcontract, wordt bij de beoordeling van inschrijvers ook veel aandacht besteed aan deze en andere duurzame aspecten. De verwachting is dat het nieuwe contract vóór de zomer van 2026 wordt afgesloten.

Raad van Bestuur (Foto Anne Kare fotografie)

V.l.n.r.:

■ Lid Raad van Bestuur
Dirk Schraven

■ Voorzitter en decaan Raad van Bestuur
Stefan Sleijfer

■ Vice-voorzitter Raad van Bestuur
Joke Boonstra

■ Lid Raad van Bestuur
Paul Boomkamp

INHOUD

Foto: Erasmus MC

INLEIDING

Voor u ligt het milieujaarverslag 2025. Het verslag geeft inzicht in het functioneren van het milieuzorgsysteem en de milieuprestaties van het Erasmus MC in het jaar 2025.

Het jaarverslag is een essentieel onderdeel van het milieuzorgsysteem van het Erasmus MC.

Het is het laatste milieujaarverslag in deze vorm. Vanaf volgend jaar gaat de milieuvlaglegging deel uitmaken van de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) verslaglegging. CSRD is Europese richtlijn die bedrijven transparant laat rapporteren over hun impact op mens en klimaat. Het doel is duurzaamheidsinformatie net zo betrouwbaar te maken als financiële verslaglegging. Niet alle rapportages zullen overigens worden overgenomen in de CSRD rapportage. De rapportages die niet meegaan zullen indien er wel een rapportageverplichting bestaat separaat naar de overheid gestuurd worden.

Het milieujaarverslag is in de eerste plaats bedoeld om het bevoegd gezag, te weten de DCMR Milieudienst Rijnmond en het Hoogheemraadschap van Schieland inzicht te verschaffen in de milieuprestaties van het Erasmus MC.

Tevens is het verslag bedoeld als bron van informatie voor de afdelingen van het Erasmus MC en andere geïnteresseerden.

De opbouw van het verslag is als volgt:

- **Hoofdstuk 1** geeft een algemene beschrijving van de werkprocessen en milieuaspecten van het Erasmus MC
- **Hoofdstuk 2** bevat de gegevens met betrekking tot de verschillende milieuaspecten zoals energie- en waterverbruik, de inkoop en het gebruik van gevaarlijke stoffen en de afvoer van gevaarlijke- en niet gevaarlijke afvalstoffen. Ook wordt naar aanleiding van de gegevens daar waar mogelijk een toelichting en/of analyse gegeven.
- **Hoofdstuk 3** gaat in op milieuzorg binnen het Erasmus MC. Hierbij gaat het om zaken zoals opleidingen, milieuvoorlichting, registraties en keuringen en andere milieuzorgzaken.
- **Hoofdstuk 4** betreft de contacten met de overheid in de vorm van milieu-inspecties en vergunningszaken.
- **Hoofdstuk 5** geeft een overzicht van de werkzaamheden met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's).

Het verslag is opgesteld door de adviseurs milieuzaken van Veiligheid en Milieu met bijdragen van het team BVF (Hoofdstuk 5) en het team Gevaarlijke Stoffen (Hoofdstuk 2, Paragraaf 4) en input door de directie Vastgoed (Hoofdstuk 2).

Foto: Erasmus MC

ALGEMEEN

1.1 Aard van de werkprocessen

De primaire activiteiten van het Erasmus MC zijn het verlenen van patiëntenzorg, gecombineerd met het geven van onderwijs en het doen van onderzoek op het gebied van de geneeskunde en gezondheidswetenschappen.

Het Erasmus MC richt zich op medische diagnostiek en behandeling en verpleging van patiënten en bestaat uit verpleegafdelingen, (ondersteunende) medische afdelingen en diverse soorten laboratoria.

Naast deze primaire activiteiten zijn binnen het Erasmus MC ondersteunende voorzieningen en diensten aanwezig. Hierbij kan gedacht worden aan de technische installaties, restauratieve voorzieningen e.d.

1.2 Belangrijkste milieuaspecten

De belangrijkste milieuaspecten van de inrichting hangen enerzijds samen met de primaire activiteiten van het Erasmus MC (patiëntenzorg, onderwijs en onderzoek) en anderzijds met de technische voorzieningen en faciliteiten die daarvoor nodig zijn. De volgende opsomming, in willekeurige volgorde, geeft van deze milieuaspecten een overzicht:

- gebruik van energie en water;
- 'productie' van diverse soorten (gevaarlijke) afvalstoffen;
- opslag van gevaarlijke (afval)stoffen;
- opslag en gebruik van gassen en cryogene vloeistoffen;
- emissies van vluchtige organische stoffen en andere chemicaliën;
- gebruik van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's);
- lozing van afvalwater (laboratoria, sanitair, technische installaties);
- gebruik van radioactieve stoffen.

In het hoofdstuk 'Milieuaspecten' wordt op de milieuaspecten nader ingegaan. Over de milieuaspecten bij handelingen met stralingsbronnen wordt in het jaarverslag van de Stralingsbeschermingseenheid gerapporteerd.

MILIEUASPECTEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de diverse milieuaspecten en de gegevens en registraties over het jaar 2025. Daar waar mogelijk vindt ook een analyse van de gegevens plaats.

2.1 Energieverbruik

Het verbruik van primaire energie in 2025 bedroeg 904 TJ en is met 1% gedaald ten opzichte van 2024. Het primaire energie verbruik is samengesteld uit drie onderdelen te weten elektriciteit, aardgas en stadsverwarming. Er was afname in het gebruik van elektriciteit van 3,2%. Het verbruik aan stadsverwarming en aardgas steeg met respectievelijk 6,6% en 3,0%. Het totale bruto vloeroppervlak aan gebouwen bedroeg 458.386 m² en is in 2025 niet gewijzigd.

Primair energieverbruik

Jaarlijks verbruik primaire energie in de periode 2005 t/m 2025.

■ Totaal primair in TJ ■ Electriciteit Primair in TJ ■ Stadsverwarming Primair in TJ ■ Gas Primair in TJ

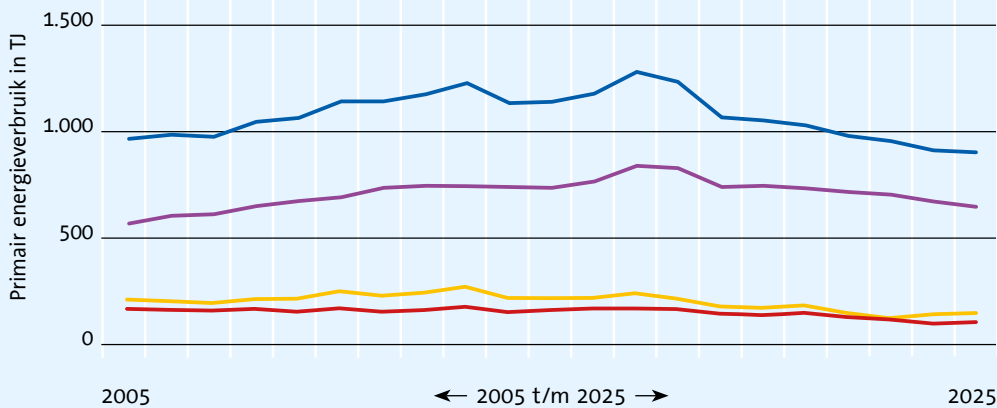

Foto: Erasmus MC

Toelichting primair energieverbruik

Voor elke energiedrager is bepaald hoeveel primaire energie deze vertegenwoordigt. Dit gebeurt met de volgende vastgestelde regels*:

- 1 TJ warmte via stadsverwarming komt overeen met 1,11 TJ primaire energie;
- 1 GWh elektriciteit komt overeen met 9 TJ primaire energie;
- 1 miljoen m³ aardgas komt overeen met 31,65 TJ primaire energie;
- 1.000 ton gasolie komt overeen met 42,7 TJ primaire energie.

* Deze regels stammen uit de periode 2005 t/m 2020 (MJA); elektriciteit en stadsverwarming zijn aan verandering onderhevig; dit door veranderingen in de opwekking. Er wordt vastgehouden aan deze regels in verband met vergelijkbaarheid met eerdere jaren.

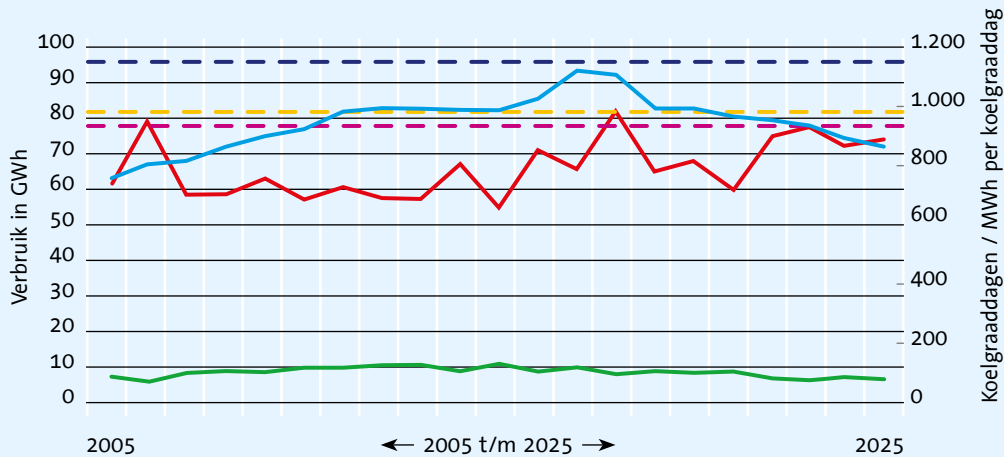
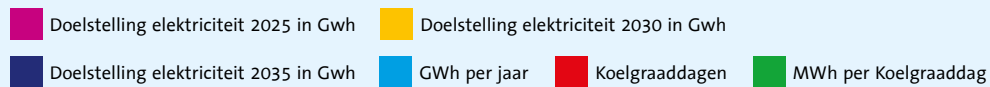
2.1.1 Elektriciteitsverbruik

Het verbruik aan elektriciteit is gedaald van 74.667 MWh in 2024 naar 72.269 MWh in 2025. Dit is een daling van 3,2%. De iets warmere zomer in 2025 had een ontsparend effect van 92 MWh.

De belangrijkste besparingen zijn geboekt in de gebouwdelen Nd, Ne, Nf, Ng, Ee, Sb, Sh, Sk, Sp en Dp. Hier is de ombouw naar LED volledig of bijna volledig afgerond. Ook de gebouwdelen Ns, Nt en Rg hebben in 2025 een grote stap gezet, doordat daar meer dan de helft van de verlichting is vervangen door LED. In totaal werd 1.440 MWh minder elektriciteit verbruikt in deze gebouwen. In de gebouwen Nb en Nc werd de ventilatie gekoppeld aan de aanwezigheidsdetectie; in deze gebouwen werd 379 MWh minder elektriciteit verbruikt.

Elektriciteitsverbruik

Jaarlijks elektriciteitsverbruik in de periode 2005 t/m 2025.

Het lijkt misschien tegenstrijdig dat ons elektriciteitsverbruik daalt terwijl de doelstelling hoger ligt, maar dit heeft een duidelijke oorzaak.

De afgelopen jaren is ons elektriciteitsverbruik gedaald door de verdere overstap op energiezuinige LED verlichting. Tegelijkertijd verwachten we de komende jaren een stijgende trend in te zetten. Dat komt door de geplande elektrificatie van gasgestookte stoom naar elektrisch bevochtigen. Deze omschakeling zorgt voor een hoger elektriciteitsverbruik, maar verlaagt onze totale CO₂ uitstoot en geeft uitvoering aan onze duurzaamheidsstrategie.

Foto: Erasmus MC

Koelgraaddagen worden gebruikt om na te gaan in welke mate er moet worden gekoeld. Indien de gemiddelde dagtemperatuur boven de 12 graden is worden voor die dag koelgraaddagen berekend. Als de temperatuur gedurende 30 dagen 20 graden is, telt deze maand voor $30 \times (20-12) = 240$ koelgraaddagen.

2.1.2 Stadsverwarming

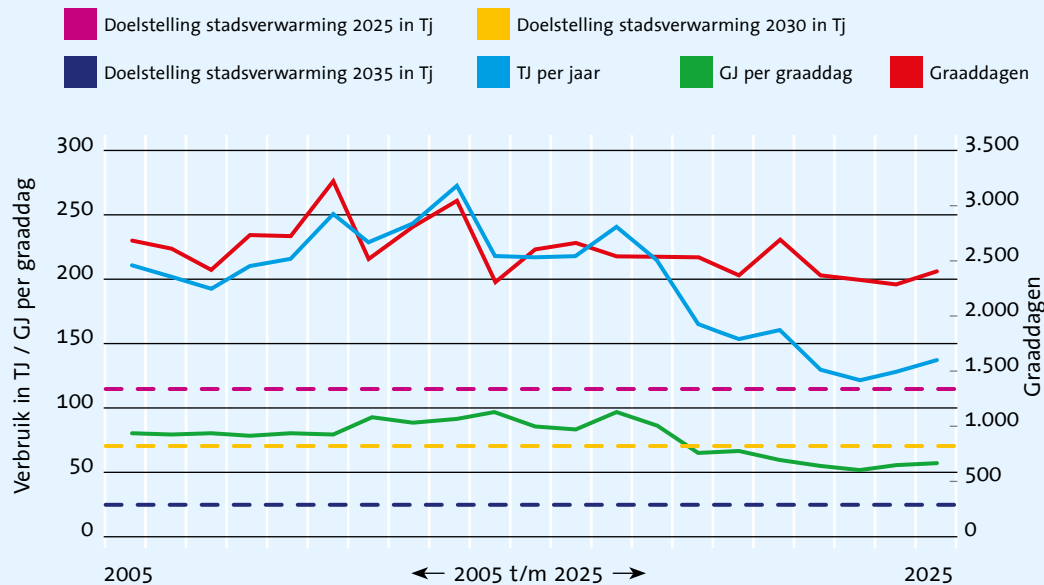
Het verbruik aan stadsverwarming is gestegen van 35.674 MWh (128.425 GJ) in 2024 naar 38.019 MWh (136.867 GJ) in 2025. Dit is een stijging van 6,6%. Het koudere weer had een ontsparend effect van 1674 MWh.

In 2025 was er sprake van een defecte compressor van de warmtepomp; dit zorgde voor een stijging in het gebruik van stadsverwarming van 662 MWh aan warmte.

De maatregelen waarmee stappen worden gezet zijn om de doelstelling te behalen minder stadsverwarming te gebruiken, zijn onder andere zijn het plaatsen van een warmtepomp voor het ziekenhuis en een studie om de prestaties van de warmtepomp van de Faculteit te verbeteren.

Stadsverwarming

Jaarlijks warmteverbruik ten opzichte van het klimaat in de periode 2005 t/m 2025.

Graaddagen worden gebruikt om na te gaan in welke mate er moet worden verwarmd. Indien de gemiddelde dagtemperatuur onder de 18 graden is, worden voor die dag graaddagen berekend. Als de temperatuur gedurende 30 dagen 2 graden is, telt deze maand voor $30 \times (18-2) = 480$ graaddagen.

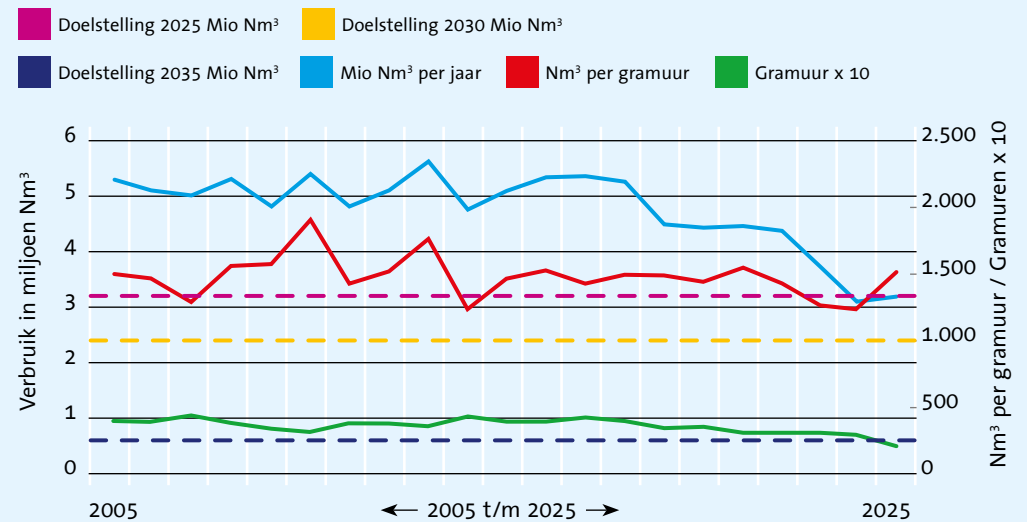
2.1.3 Aardgasverbruik

Het verbruik aan aardgas is gestegen van 3,109 miljoen Nm³ in 2024 naar 3,202 miljoen Nm³ in 2025. Dit is een stijging van 3,0%. Aardgas wordt in het Erasmus MC gebruikt voor de productie van stoom voor luchtbevochtiging. Door het drogere weer in 2025 was er meer behoefte aan bevochtiging. Dit had een ontsparend effect van 215.000 Nm³.

In Augustus 2024 werd de stoomdruk in het centrale net verlaagd van 7 naar 5 bar. Deze verlaging van de stoomdruk heeft verder geen problemen meer opgeleverd en was gedurende het hele jaar 2025 ook actief. Op jaarbasis bedraagt deze besparing 198.250 Nm³.

Aardgasverbruik

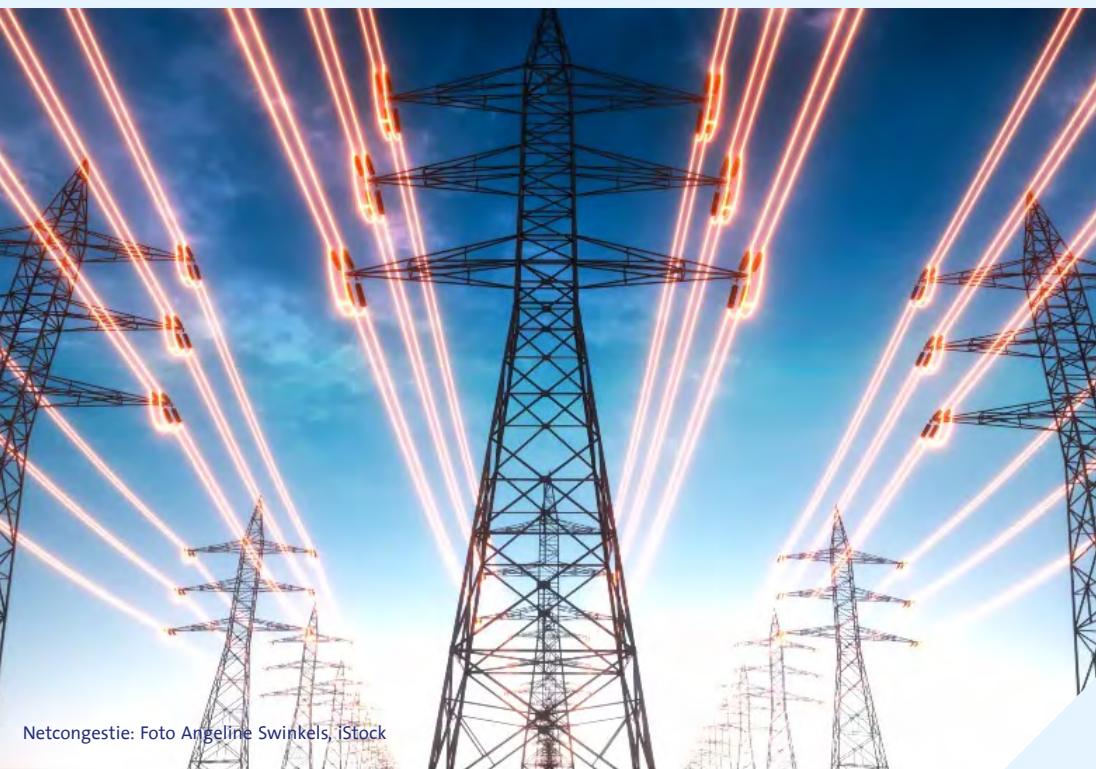
Jaarlijks aardgasverbruik ten opzichte van het klimaat in de periode 2005 t/m 2025.

Gramuren worden gebruikt om na te gaan welke mate er moet worden bevochtigd. Een gramuur is gedefinieerd als het verschil tussen het gewenste vochtgehalte van de toevoerlucht (standaard vochtigheid na de luchtbehandeling 8 g/kg lucht) en de absolute luchtvochtigheid van de buitenlucht per uur. Als de luchtvochtigheid van de buitenlucht gedurende 24 uur 5 g/kg lucht is, telt deze dag voor $24 \times (8-5) = 72$ gramuren.

2.2 Netcongestie elektriciteit

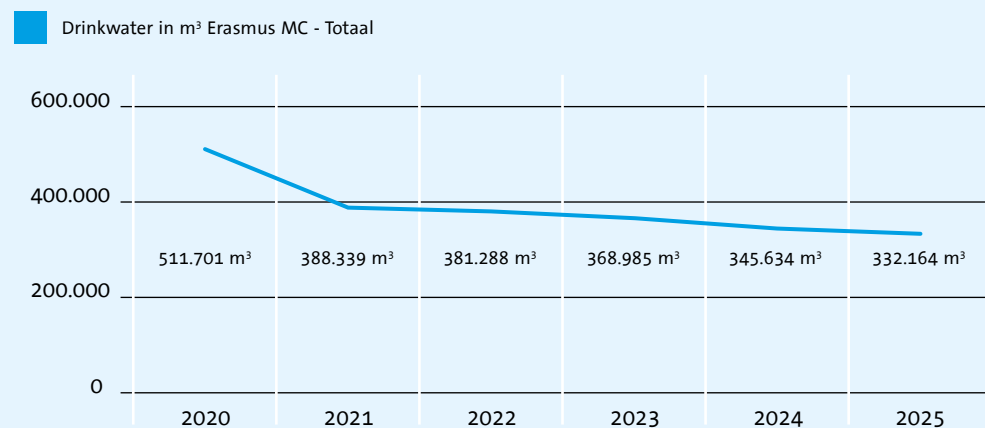
Eind 2024 is Erasmus MC door de netbeheerder geïnformeerd over netcongestie. De netbeheerder heeft aangegeven dat de problematiek tot 2035 kan aanhouden en is van toepassing op geheel Zuid-Holland. Dit betekent dat het vermogen op de hoofdaansluiting nu is begrensd. Erasmus MC kan aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade aan het elektriciteitsnetwerk indien de grenswaarde wordt overschreden. In 2025 was het probleem van netcongestie zonder ingrijpende maatregelen hanteerbaar en dit is voor de komende jaren ook het geval. Echter door de bouwwerkzaamheden van het project SPOT zijn vanaf circa 2029 aanvullende maatregelen nodig. Erasmus MC blijft in nauw contact met de netbeheerder om te zoeken naar oplossingen. Erasmus MC heeft een verzoek tot maatschappelijke prioritering ingediend bij de netbeheerder Stedin voor extra capaciteit. Dit verzoek is toegekend en hiermee krijgt Erasmus MC voorrang bij de toewijzing van capaciteit op de wachtlijst.

2.3 Drinkwaterverbruik

Het verbruik van drinkwater is gedaald met 3,9% naar 332.164 m³ in 2025.

Jaarverbruik drinkwater in de periode 2020 t/m 2025

2.4 Afvalwater

Het aantal verontreinigingseenheden dat in twee meetweken (mei en oktober) is vastgesteld betrof gemiddeld 3409. Het aantal gemeten over 2024 bedroeg 3869. Dit betekent dat ten opzichte van 2024 de gemiddelde vervuiling met 11.7 % is gedaald.

Ook is er een handhavingsmeting gedaan door de DCMR om de lozingsnormen uit de toenmalige milieuvergunning te controleren. Hierbij zijn geen overtredingen van de normen geconstateerd.

Ter vervanging van de Tonto's (afvalvermalers) die op de verschillende klinische afdelingen stonden en onderdeel waren van het Pharmafilterproces, zijn pulpshredders geplaatst. In deze shredders worden po's en urinalen van pulp vermalen voordat het materiaal op het riool wordt geloosd. Deze techniek wordt al in veel ziekenhuizen toegepast.

Het voordeel van pulpshredders is dat ze minder energie en water verbruiken dan traditionele bedpanspoelers, en dat er minder chemicaliën nodig zijn. Daarnaast kan de cellulose in de pulp worden vergist in de waterzuivering. Voor deze toepassing is eind vorig jaar door de DCMR een vergunning verleend.

2.5 Gevaarlijke stoffen

Algemeen

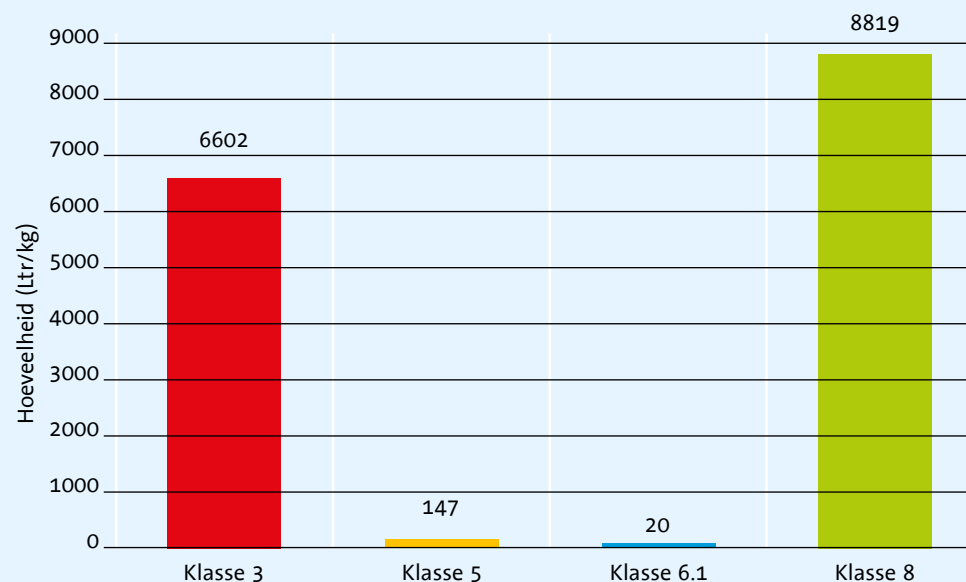
Om te voldoen aan de zorg- en informatieplicht van de werkgever richting medewerkers die werken met of in aanraking kunnen komen met gevaarlijke stoffen, worden verschillende instrumenten ingezet. Deze instrumenten worden hieronder toegelicht.

2.5.1 Registratie

Vanwege de omvang van de organisatie heeft het Erasmus MC de wettelijke verplichting om de voorraad gevaarlijke stoffen te registreren. De registratie vindt plaats in de SOFOS 360 applicatie, die gekoppeld is aan de UMCNL database gevaarlijke stoffen. Daardoor wordt informatie uit SDS en MSDS automatisch verbonden aan de geregistreerde stoffen, waaronder o.a. de ADR klasse en de aanwezigheid van CMR of ZZS stoffen, inclusief bijbehorende H en P zinnen.

Ter indicatie is een overzicht opgenomen van de gemiddelde voorraad geregistreerde gevaarlijke stoffen van de ADR klassen 3, 5, 6 en 8.

Gemiddelde aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen in 2025

2.5.2 Decentraal registreren

Er zijn diverse trainingssessies georganiseerd over het werken met de SOFOS applicatie, waardoor medewerkers op de afdelingen beter in staat zijn de registratie actueel te houden.

Bij binnenkomst worden alle gevaarlijke stoffen centraal ingeboekt en na verbruik weer centraal uitgeboekt.

¹ SDS: Safety Data Sheet

² MSDS: Material safety data sheet

³ ADR: Overeenkomst voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg

⁴ CMR: stoffen met carcinogene, mutagene of reprotoxische eigenschappen

⁵ ZZS: Zeer Zorgwekkende Stoffen

Door interne verplaatsingen en het gebruik van stoffen zonder melding of uitboeking kunnen onbedoeld verschillen ontstaan. Om dit te verbeteren wordt actief ingezet op het opschonen van oude en niet geregistreerde stoffen. Daarnaast zijn wijzigingen doorgevoerd in het efficiënter printen van barcode etiketten. Voor een betere leesbaarheid wordt nu gebruikgemaakt van chemicaliën en oplosmiddel bestendige labels.

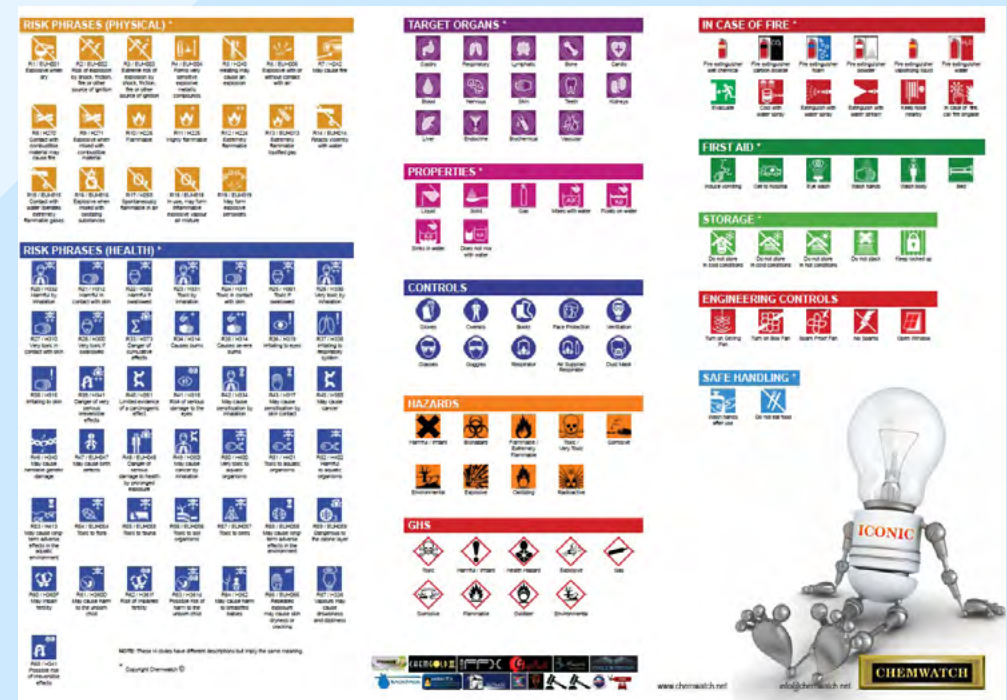

Afbeelding: de nieuwe Zebra printer met de oude (gele) en nieuwe (witte) etiketten

2.5.3 Database Gevaarlijke Stoffen

Vanaf augustus is de binnen UMCNL geïmplementeerde Database Gevaarlijke Stoffen overgezet naar het ChemWatch platform, dat uit de aanbesteding als opvolger van BIG naar voren kwam. Het nieuwe platform biedt meer functionaliteiten en ondersteuning in meerdere talen.

De automatische conversie van BIG naar ChemWatch kon niet voor alle stoffen worden uitgevoerd. Voor ongeveer 4.000 stoffen is daarom een handmatige beoordeling en omzetting gestart om volledige en correcte informatie beschikbaar te maken.

Afbeelding: Overzicht van de in ChemWatch gebruikte pictogrammen

2.5.4 Audit ADR

Op de Centrumlocatie is de jaarlijkse ADR audit uitgevoerd door een externe Veiligheidsadviseur (VA). De VA concludeerde dat de ADR plichtige stoffen op correcte en werkbare wijze worden ontvangen en vervoerd. Tevens werd vastgesteld dat het Erasmus MC een verzorgde indruk maakt en dat de procedures, instructies en informatiemappen uitgebreid en volledig zijn.

2.5.5 Actualisatie en opschoning

Om de SOFOS registratie actueel te houden en de voorraad gevaarlijke stoffen waarvan de wettelijke bewaartermijn is verstreken te reduceren, is verder gegaan met de afvoer van niet meer gebruikte en overjarige stoffen. Hiermee wordt SOFOS verder opgeschoond.

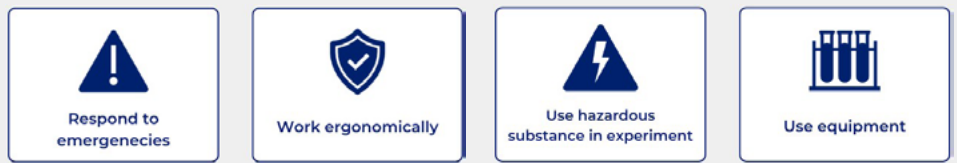
2.5.6 Voorlichting, advisering en training

Naast reguliere voorlichting en training van AMM'ers en advisering over het veilig gebruik en de veilige afvoer van gevaarlijke (afval)stoffen, zijn diverse afdelingen bezocht om te adviseren over de juiste wijze van handeling met gevaarlijke stoffen.

Voor het verder nog verbeteren van het veilig gebruik en het bewust omgaan met gevaarlijke stoffen zijn ook nog de volgende trainingen ontwikkeld en verzorgd:

Ask-Erasmus Module

De digitale coachmodule *Ask Erasmus MC – Lab Safety* is medio 2025 live gegaan. De module is bedoeld voor nieuwe medewerkers en studenten ter verbetering van de veiligheid en het veilig werken in laboratoria en afdelingen. De module is verplicht voor PhD studenten en momenteel alleen beschikbaar in het Engels.

ADR bewustwording

De driejaarlijkse verplichte ADR training is gegeven aan de logistieke medewerkers van het distributiecentrum in Barendrecht.

De PhD training 'Safe Laboratory Techniques'

Deze training wordt voor het Onderwijscentrum ontwikkeld en verzorgd door Veiligheid en Milieu (onderdelen BVF en Gevaarlijke Stoffen) in samenwerking met de Arbodienst (onderdeel Veilige werkomgeving).

Beleid gevaarlijke stoffen

Het centrale document 'Beleid gevaarlijke stoffen', wat informatie bevat over het werken met gevaarlijke stoffen, is gepubliceerd in KMS (Zenya).

Foto: Erasmus MC

2.5.7 Incidenten en calamiteiten

Er is een overzicht opgesteld van de aard en hoeveelheid incidenten met gevaarlijke stoffen en eventuele milieugevolgen. Naast een omschrijving en eventuele analyse van het incident zijn ook de uitgevoerde of geplande vervolgacties vermeld. Hieruit blijkt dat de interne hulporganisatie adequaat heeft gehandeld.

Het aantal incidenten en de oorzaak er van laat zien dat hoewel het kennisniveau onder studenten en personeel hoog is, het veiligheidsbewustzijn een belangrijk aandachtspunt blijft.

Foto: Erasmus MC

Incident omschrijving	Vervolg en/of analyse
Milieu (1)	
Lekkage hydraulische olie uit een hoogwerker (Gebouw DP). Hierdoor was mogelijk sprake van bodemverontreiniging.	Gemeld als 'Ongewoon Voorval' bij de DCMR. Bodem en oppervlak zijn gereinigd. Bij eindonderzoek is geconstateerd dat de bodem onder de betonklinkers niet is verontreinigd. De rapportage is teruggekoppeld aan de DCMR (zie ook paragraaf 3.4.2).
Gevaarlijke Stoffen (8)	
Zwavelvlucht op laboratorium Nc	Op de locatie geconstateerd dat er geen oorzaak kon worden vastgesteld. Advies om bij een volgende constatering weer te melden via *15.
Spill van Ethidium bromide	Spill op de grond en arm van medewerker. Spill is opgeruimd en medewerker is gecontroleerd door de BHV. Er is geadviseerd over het gebruik van de Spill-kit.
Koelmiddel lekkage Nc-026	Lekkage als gevolg van het verkeerd plaatsen van een regelklep. Is opgepakt en afgehandeld door Vastgoed.
Xyleen in afvoer op laboratorium (kleine hoeveelheid)	Er is geadviseerd over het juiste gebruik van Xyleen op de afdeling. Er was reeds bekend dat het om een student ging die niet op de hoogte was van de juiste werkwijze en omgang met de gevaarlijke stof.
Xyleen Spill over handschoen en huid tijdens overgieten.	Te weinig beweegruimte, te zware vaten om veilig mee te werken. Geadviseerd om kleinere verpakkingen te gebruiken
Spill van droogijs in de goederen lift in EE. De locatie is achtergelaten zonder melding naar de meldkamer.	Het niet volgen van de meldprocedure. Persoon is aangesproken door de BHV.
Hoofdpijn n.a.v. uitdampen droogijs in een koude kamer	In de koude kamer is meer droogijs opgeslagen dan voorgeschreven. De Arbodienst onderneemt actie door zuurstofdetectie aan te laten brengen.
Spill van de stof TCA (trichloorazijnzuur) op de arm van een medewerker	Bij het afwegen zijn enkele kristallen onder de kleding terecht gekomen. Maatregelen: 1) gebruik lab-jas met strakke mouw openingen. 2) voorkom dat het product gaat kristalliseren. 3) Standaard oplossing kopen in plaats van poeder vorm van dit product.

2.6 Afval

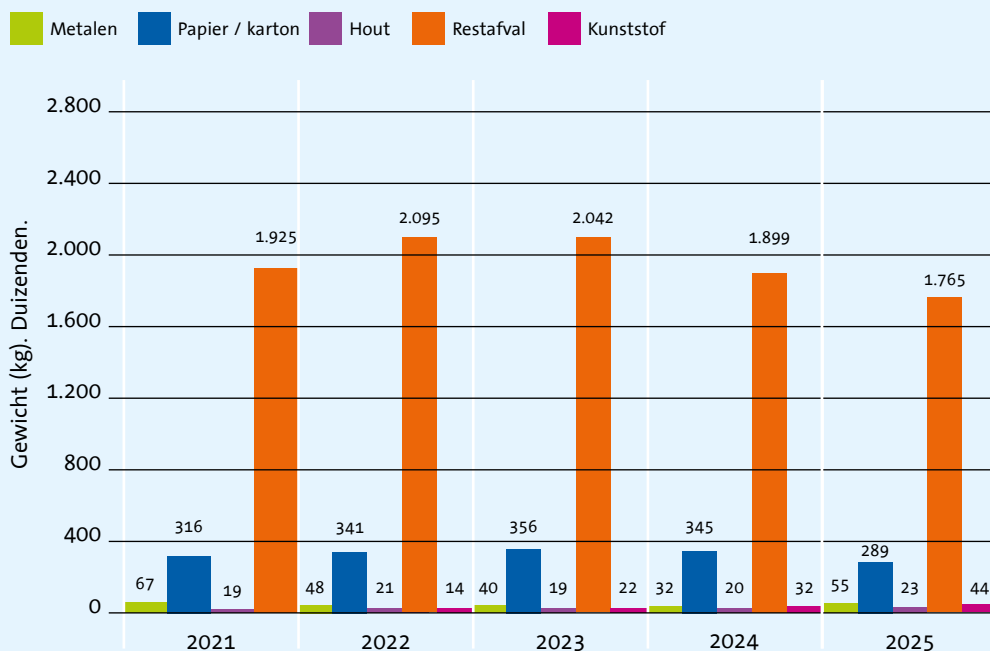
In dit hoofdstuk zijn de gegevens over de afvalstromen van het Erasmus MC opgenomen, onderverdeeld in niet-gevaarlijk afval en gevaarlijk afval. Ondanks de toegenomen hoeveelheid metaalafval als gevolg van verbouwingen en onderhoudswerkzaamheden aan installaties, is er nog steeds sprake van een dalende trend in zowel niet-gevaarlijk als gevaarlijk afval.

2.6.1 Niet-gevaarlijk afval

Door een verbeterde scheiding van met name hard en zacht plastic is de hoeveelheid ongesorteerd restafval verder gedaald ten opzichte van 2024. Steeds meer afdelingen, vaak op initiatief van hun Green Team, nemen deel aan het scheiden van plastic afval.

De enige afvalstroom die in 2025 is toegenomen, is de stroom metaalafval. Dit hangt vermoedelijk samen met omvangrijke onderhoudswerkzaamheden, waaronder werkzaamheden aan leidingen van de sprinklerinstallatie.

Niet-gevaarlijk afval

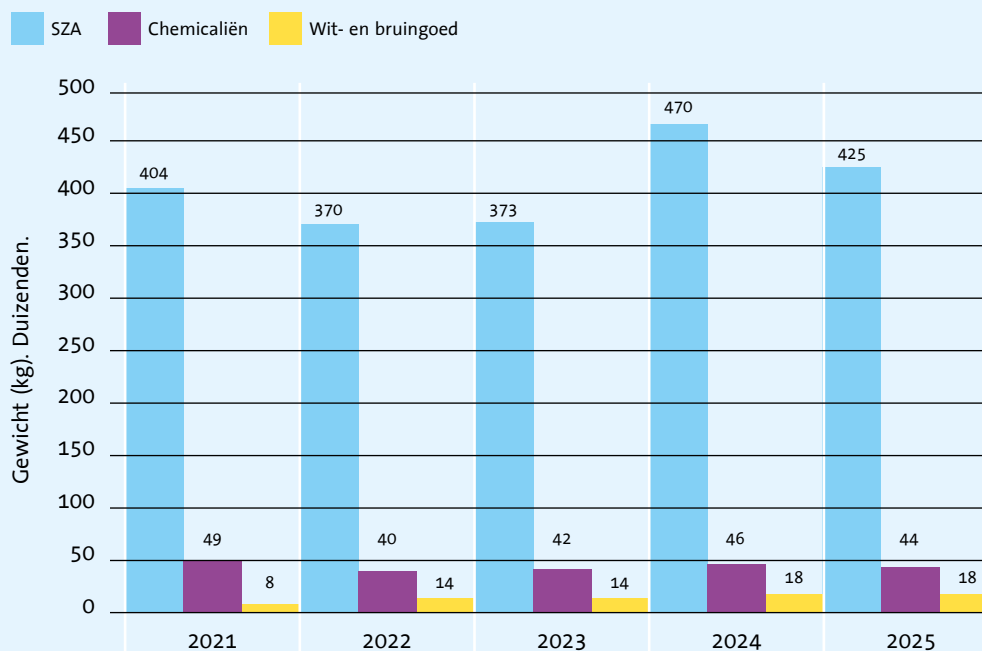
2.6.2 Gevaarlijk afval

De totale hoeveelheid gevaarlijk afval is in 2025 aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2024. De grootste daling is zichtbaar in de stroom Specifiek Ziekenhuisafval (SZA).

Bij de afschakeling van het Pharmafilter-systeem in 2024 moest tijdelijk al het SZA worden afgevoerd in SZA-tonnen. Ook grote hoeveelheden lichaamsvloeistoffen, verpakt in zakken die veel gewicht hebben, moesten toen op deze manier worden verwijderd. Met de introductie van de pulpshredders, waardoor het vocht via het riool konden worden afgevoerd, is de hoeveelheid afgevoerd SZA weer gedaald.

Ook de hoeveelheid afgevoerde chemicaliën is licht afgenomen. Dit komt doordat de inleverstroom van oude en overtollige chemicaliën stabiliseert. De verwachting is dat deze stroom de komende jaren verder zal dalen, omdat inmiddels een groot deel van de oude voorraden al is ingeleverd.

Gevaarlijk afval

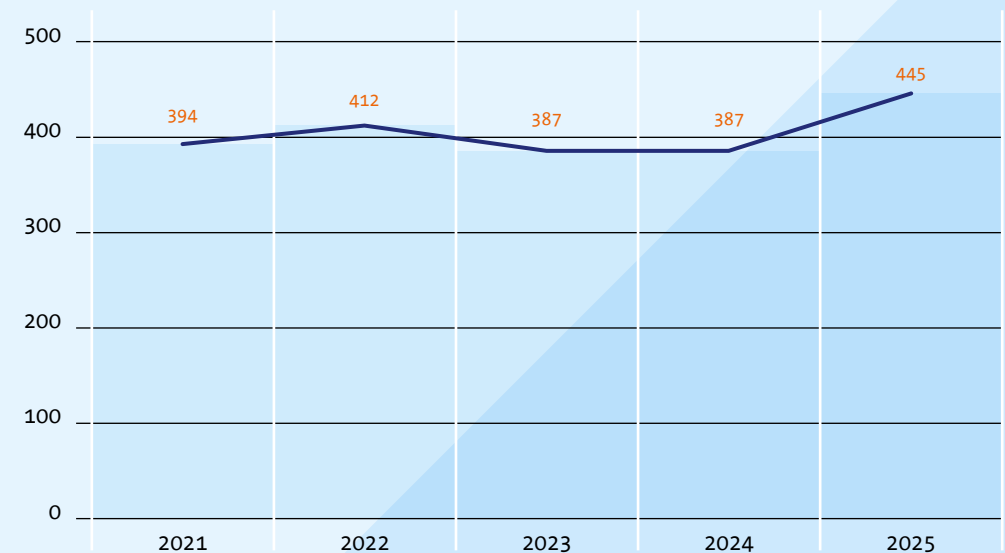

2.7 Helikopterbewegingen

De voorschriften voor traumahelikoptervluchten vallen onder Paragraaf 4.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en zijn specifiek gericht op geluid (bronvermogen maximaal 140 dB(A)) en regels voor gebruik. Deze regels voor gebruik staan in de artikelen 4.665 en 4.666 van voornoemde paragraaf 4.56 en bevatten onder andere de verplichting tot registratie van het aantal vluchten.

In de figuur hieronder zijn van de laatste vijf jaar het totaal aantal vluchten op het heliplatform weergegeven. Dit jaar waren het er 445. Dit is ten opzichte van 2024 een flinke toename (58) van het aantal vluchten. Van het totaal aantal vluchten waren er afgelopen jaar 419 van de traumahelikopter zelf. Dat is 45 meer traumavluchten dan in 2024. Dit is met name veroorzaakt door afsluitingen van een aantal verkeerstunnels in de regio waardoor patiënten uit de regio met de traumahelikopter vervoerd moesten worden. Daarnaast is er een toename van het aantal vluchten op het platform doordat er vaker geoefend is door defensie (10 stuks). Dit door de toegenomen spanningen in de wereld. Naast de landingen van de traumahelikopter en defensie waren er nog 16 landingen door de kustwacht zowel om te oefenen als ook vanwege medische noodzaak. Het doel van alle vluchten wordt bijgehouden door de Sector Veiligheid en Milieu. Hiermee voldoet het Erasmus MC aan de voorschriften uit het eerdergenoemde Besluit.

Aantal vliegbewegingen Erasmus MC

ASPECTEN MILIEUZORG(SYSTEEM)

Het milieuzorgsysteem van het Erasmus MC is opgezet conform de internationale norm ISO 14001-2015. Hieronder worden de belangrijkste delen uit het zorgsysteem besproken.

3.1 Voorlichting, opleiding en training

In 2025 zijn in twee cursussen 19 nieuwe Arbo- en Milieu Medewerkers (AMM'ers) opgeleid. Mede naar aanleiding van de uitvoering van RI&E's.

Vier preventiemedewerkers hebben de externe opleiding gevolgd tot strategisch preventieadviseur en de interne cursus Arbo Milieu medewerker.

Per 31 december 2025 is het totale aantal actieve Arbo Milieu Medewerkers inclusief verloop gestegen naar 217. Eind 2023 was dit 214. Met relatief veel verloop is het bestand nauwelijks uitgebreid.

Arbo Milieu Medewerkers per december 2025: totaal 217

Laboratorium	Verzorging & Verpleging	Ondersteunend
104 (tegen 105 in 2024)	66 (tegen 65 in 2024)	47 (tegen 44 in 2024)

Het totaal aantal actieve preventiemedewerkers per 31 dec 2025 is 24 (tegen 20 een jaar eerder). Er staan drie vacatures open. 23 preventiemedewerkers zijn ingestemd door de OR en benoemd door de Directeur HR namens de Raad van Bestuur.

Foto: Erasmus MC

Voor de subtype AMM en de preventiemedewerkers hebben in 2025 in totaal acht netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden. De onderwerpen waren o.a:

- Ingebrachte onderwerpen
- Aankondiging bezoek arbeidsinspectie onderzoek nachtarbeid
- Week van het nachtwerk
- Vitaliteitsweek en vitaliteitskalender
- Spatbrillen: handelingen
- Status instemming en benoeming rol preventiemedewerker
- Adviezen OR/VGP-cie tav preventiemedewerkers en opvolging
- Samenwerking met preventiemedewerkers
- Samenwerking met Regie VPK focusgebied gezonde werkomgeving
- Ergocoach behoeftepeiling terugkoppeling
- Ontwikkelingen in RI&E instrument en RI&E proces
- Voorlichtingsmatrix Arbo en inhoud
- Verdiepende onderzoeken RI&E:
 - Psychosociale arbeidsbelasting
 - Nachtarbeid
 - Fysieke belasting
 - Beeldschermwerk
- Leren en Ontwikkelen, een toelichting over Eduplaza
- De Ask Erasmus Module
- Safety sheet in het elab journal
- Beleid gevaarlijke stoffen - update
- ChemWatch Migratie (database Gevaarlijke Stoffen)
- Opschoonrondes Ee gebouw (SOFOS)
- Alleen werken en risicovolle handelingen buiten kantooruren
- Veilige opslag van droogijs
- Freezer challenge

Naast deze opleidingen en bijeenkomsten zijn er ook nog op verzoek een aantal klinische lessen gegeven op ziekenhuisafdelingen over het juist aanbieden van medisch afval. Dit jaar door drukte in verband met de campusontwikkelingen minder dan in 2024. De verwachting is dat dit in 2026 weer zal toenemen.

3.2 Interne inspecties

Interne inspecties/goodhousekeepingrondes

Het team milieu heeft net als andere jaren op verzoek van verschillende afdelingen bezoeken gebracht aan deze afdelingen zowel in het ziekenhuis als de faculteit. Gebleken is dat afdelingen de milieuvoorschriften over het algemeen goed naleven en voldoende maatregelen treffen om milieurisico's te voorkomen. Daar waar nodig zijn aanvullende adviezen gegeven.

3.3 Metingen, registraties en keuringen

De koelinstallaties en de airconditioners zijn gecontroleerd door een STEK erkende installateur op onder andere lekdichtheid. Hierover worden logboeken bijgehouden die aanwezig zijn bij de afdeling Vastgoed.

Stoomketels, noodstroomaggregaten en dieseltanks zijn eveneens conform de daarvoor geldende wettelijke eisen gekeurd. De registratie van de resultaten hiervan vindt eveneens plaats door de afdeling Vastgoed.

De energie- en afvalcijfers worden geregistreerd en bijgehouden door respectievelijk de afdeling Vastgoed en afdeling Logistiek. Deze registraties vormen de basis voor dit verslag.

3.4 Klachten en incidenten

3.4.1 Klachten

De DCMR Milieudienst Rijnmond heeft geen milieuklachten ontvangen over het Erasmus MC.

3.4.2 Milieu-incidenten

Er heeft een (klein) incident plaatsgevonden waarbij tijdens werkzaamheden met een hoogwerker een hydraulische slang van de hoogwerker is losgeschoten. Hierbij is hydraulische olie op de klinkerbestrating terecht gekomen. Organoleptisch onderzoek door het bedrijf Ecoloss heeft aangetoond dat er geen bodemverontreiniging is opgetreden. De olie is vervolgens opgeruimd. Het incident is conform procedure als ongewoon voorval gemeld bij de DCMR Milieudienst Rijnmond.

3.5 Jaarverslagen en rapportages

3.5.1 Milieujaarverslag

Het Milieujaarverslag 2024 is digitaal en interactief uitgebracht. Het is op intranet én internet beschikbaar voor betrokkenen en belangstellenden van het Erasmus MC.

3.5.2. EU ETS

In 2015 is het Erasmus MC toegetreden tot het Europese systeem van emissiehandel (EU ETS). Toetreding tot het ETS betekent ook dat het Erasmus MC een emissiejaarverslag voor de uitstoot van CO₂ moet opstellen en voldoende emissierechten moet inleveren bij de Nederlandse Emissie Autoriteit. Voor de afwikkeling van het jaar 2025 dienen nog 5.701 CO₂ emissierechten te worden ingeleverd die Erasmus MC jaarlijks inkoopt. Erasmus MC is nog in afwachting van de vaststelling van de rapportages door de emissieautoriteit en de toewijzing van gratis rechten. De hoeveelheid gratis rechten loopt richting 2030 af naar nul.

3.5.3. Onderzoeksplicht en Energie Efficiency Richtlijn (EED)

De wet- en regelgeving omtrent de Energie Efficiency Richtlijn is gewijzigd. Dat heeft gevolgen voor het Erasmus MC. Er zal verder worden geïnvesteerd in energie efficiëntie. Eind 2023 heeft het Erasmus MC een wettelijk verplicht combinatierapport onderzoeksplicht en EED ingediend met een uitvoeringsplan. Het combinatierapport is door de omgevingsdienst als voldoende beoordeeld. Met als aandachtspunt dat de maatregelen tijdig dienen te worden uitgevoerd. Wanneer blijkt dat er niet tijdig is uitgevoerd kunnen bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Belangrijke uitgevoerde maatregelen in 2025:

- Het vervangen van LED verlichting in het Ziekenhuis.
- Vervangen en uitbreiden energie management informatie systeem.
- Ventilatieschakeling met aanwezigheidsdetectie in de gebouwen Nb en Nc.
- Het aanbrengen van een prioriteitenschakeling stoom om in geval van storing aan een ketel alleen de belangrijkste gebruikers van stoom te voorzien.

3.5.4. Portefeuille routekaart cure

In de Green Deal Zorg van 2018 en het Klimaatakkoord van 2019 is door de branches afgesproken dat in 2050 al het zorgvastgoed (bijna) klimaatneutraal is en dat de zorgorganisaties aan de hand van de portefeuilleroutekaart voor CO₂-reductie aan de slag gaan. Het betreft zowel bestaand vastgoed als nieuw te bouwen vastgoed. Eind 2023 heeft het Erasmus MC de routekaart ingediend bij het Expertisecentrum Verduurzaming Zorg (EVZ). In mei 2025 is het resultaat opgenomen in de sectorale routekaart verduurzaming en CO₂-reductie zorgvastgoed CURE. Bereikbaar via onderstaande link.

<https://www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/wp-content/uploads/2025/07/CURE-Sectorale-routekaart-verduurzaming-zorgvastgoed-CURE-2025.pdf>

3.5.5 Warmte- en koudeopslag

Het Erasmus MC maakt gebruik van een systeem voor warmte- en koude opslag in de bodem. Dit systeem staat onder controle bij de omgevingsdienst Haaglanden. Tijdens de beoordeling van de rapportage (2024) is vastgesteld dat het bodemenergiesysteem veel meer warmte dan koude heeft gebruikt waardoor het bestaande warmte-overschot in de bodem volledig is weggewerkt en is omgezet naar een beperkt koude-overschot. Deze proactieve houding werd door de omgevingsdienst (Haaglanden) zeer op prijs gesteld.

OVERHEID

4.1 Milieu-inspecties

De DCMR Milieudienst Rijnmond heeft in november een milieu-inspectie uitgevoerd waar net als in de voorgaande jaren de nadruk lag op de opslag van gevaarlijke stoffen en bulkgasen. Ook is er een administratieve controle uitgevoerd op het aspect van Legionella-beheersing en keuringen olie en gasleidingen.

Alegemene indruk was dat het Erasmus MC de zaken goed voor elkaar heeft. Er zijn slechts een drietal kleine verbeterpunten geconstateerd. Op de gasflessen opslagcontainer zat een kapot en verouderd gevaarsymbool. Hiervoor is een nieuwe besteld en is de oude vervangen. Een ander punt was dat een van de nooduitgangen in het hek rond de bulkgastanks op het Logistiek centrum dusdanig klemde dat vluchten lastig was, Deze deur is direct na de inspectie gerepareerd. Het derde en laatste punt betrof de container voor opslag van gevaarlijke stoffen. Hier stonden zaken die hier niet in thuis hoorden zoals een paar dozen en andere materialen. Deze zijn verwijderd.

Foto: Erasmus MC

Foto: Erasmus MC

4.2 Vergunningen en meldingen

Door het buiten werking stellen van de Pharmafilterinstallatie is de directe vergunningplicht voor de afvalwaterbehandeling komen te vervallen en zijn de desbetreffende voorschriften uit de milieuvergunning overgegaan in zogenoemde maatwerkvoorschriften.

Daarnaast was het Erasmus MC vergunningplichtig voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) van klasse III. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is ook deze activiteit niet langer vergunningplichtig. De bijbehorende voorschriften met betrekking tot ggo's blijven echter van kracht als maatwerkvoorschriften in het kader van de zogenoemde 'Bruidsschat'. Deze voorschriften vallen vanaf die datum onder de verantwoordelijkheid van de Gemeente Rotterdam en maken deel uit van het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan).

Conform planning is begin 2025 bij de DCMR een verzoek ingediend tot wijziging van de resterende maatwerkvoorschriften in verband met de ingebruikname van de pulpshredders. Tevens is verzocht de afvalwaternorm voor onopgeloste bestanddelen te verwijderen, aangezien deze norm in de praktijk niet haalbaar is voor een gemiddeld ziekenhuis. Eveneens zijn de eerder overeengekomen afwijkende voorschriften uit de oorspronkelijke vergunning, die afwaken van de reguliere landelijke regels, opgenomen in de nieuw vastgestelde maatwerkvoorschriften. Deze betreffen onder andere een verhoogde geluidsnorm en de mogelijkheid om meer brandveiligheidskasten per verdieping te plaatsen dan in richtlijn PGS15 is toegestaan. Dit laatste is uitsluitend toegestaan dankzij aanvullende brandveiligheidsvoorzieningen, waaronder sprinklers. Eind december heeft de DCMR, ondanks de door het Waterschap ingediende bezwaren, de beschikking afgegeven waarin alle verzoeken van het Erasmus MC zijn gehonoreerd.

WERKZAAMHEDEN MET GENETISCH GEMODIFICEERDE ORGANISMEN

5.1 Ingeperkt gebruik

Voor onderzoek met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) is een kennisgeving (niveau I en II) of vergunning (niveau III) voor Ingeperkt Gebruik (IG) verplicht. Beiden worden afgegeven door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW).

De biologische veiligheidsfunctionaris (BVF) beoordeelt de aanvragen, voert een risicobeoordeling uit en bepaalt of aanvullende voorschriften nodig zijn. Wanneer werkzaamheden niet binnen de bestaande regelgeving kunnen worden ingeschaald, wordt een zogenoemd 2.8-verzoek ingediend.

De huidige regelgeving maakt het mogelijk om instellingsbrede kennisgevingen voor niveau I en II in te dienen. De BVF registreert deze ggo's, inclusief risicoanalyse en eventuele aanvullende voorschriften, in een toegankelijke database. Dit vereenvoudigt de uitwisseling van ggo's tussen afdelingen.

5.2 IG-dossiers en medewerkers

In januari 2025 waren 152 IG-dossiers actief (zie tabel 1). Gedurende het jaar zijn 8 dossiers afgesloten omdat de werkzaamheden zijn beëindigd of zijn opgenomen in instellingsbrede kennisgevingen. Alle dossiers worden eens per vijf jaar herbeoordeeld op basis van actuele wet- en regelgeving.

Tabel 1: Aangevraagde en gewijzigde dossiers

	Aantal	Nieuw	Gewijzigd	Afgesloten
Vergunning (oud, Regeling ggo voor 2015)*	38	n.v.t.	n.v.t.	6
2.13 beschikking	4	1	n.v.t.	n.v.t.
2.8 beschikking	40	1	1	0
ATV beschikking	2	0	n.v.t.	n.v.t.
Kennisgeving niveau I	22	1	12	0
Kennisgeving niveau II	36	1	14	2
Vergunning niveau III (nieuw, Regeling ggo 2013)	10	0	4	0
Totaal	152	4	31	8

* Sinds de wetwijziging van 2015 zijn oude vergunningen bevroren. De beschreven handelingen mogen nog worden uitgevoerd, maar de vergunning kan niet meer worden aangepast. Werkzaamheden die worden hervat of gewijzigd worden opnieuw beoordeeld en opgenomen in een actuele kennisgeving of vergunning.

** Een 2.13 verzoek is een aanvraag om een gastheer, vector of ggo die nog niet op de relevante bijlage van de Regeling ggo staat, officieel op die lijst te laten plaatsen.

Om te voldoen aan de wettelijke bepalingen ten aanzien van werkzaamheden van ggo's beoordeelt de BVF jaarlijks op basis van risico-inschatting welke onderzoeksgroepen gecontroleerd worden. Er is bij 35 van de 91 onderzoeksgroepen (38.5%) gecontroleerd of de ggo-werkzaamheden conform de kennisgevingen/vergunningen worden uitgevoerd. Onderzoeksgroepen die met ggo's van niveau I en II werken, worden minimaal eens per 5 jaar gecontroleerd; met het behaalde percentage voldoen we ruimschoots aan deze norm. Alle onderzoeksgroepen die met niveau III ggo-materiaal werken worden jaarlijks gecontroleerd. Dit is ook conform planning gebeurd. Geconstateerde tekortkomingen zijn binnen de gestelde termijn opgelost; ernstige overtredingen zijn niet vastgesteld.

Nieuwe medewerkers worden door de onderzoeksleider (OL)/verantwoordelijk medewerker (VM) van een ggo-project aangemeld bij de BVF. Er zijn 264 meldingen van medewerkers verwerkt door de BVF en 13 aanvragen afgewezen i.v.m. niet tijdig afronden van de verplichte e-learning. Eind 2025 verrichtten 1324 medewerkers ggo-werkzaamheden, waaronder 242 studenten (figuur 1). Dit is een stijging ten opzichte van 2024.

Figuur 1: Aantal ggo-medewerkers

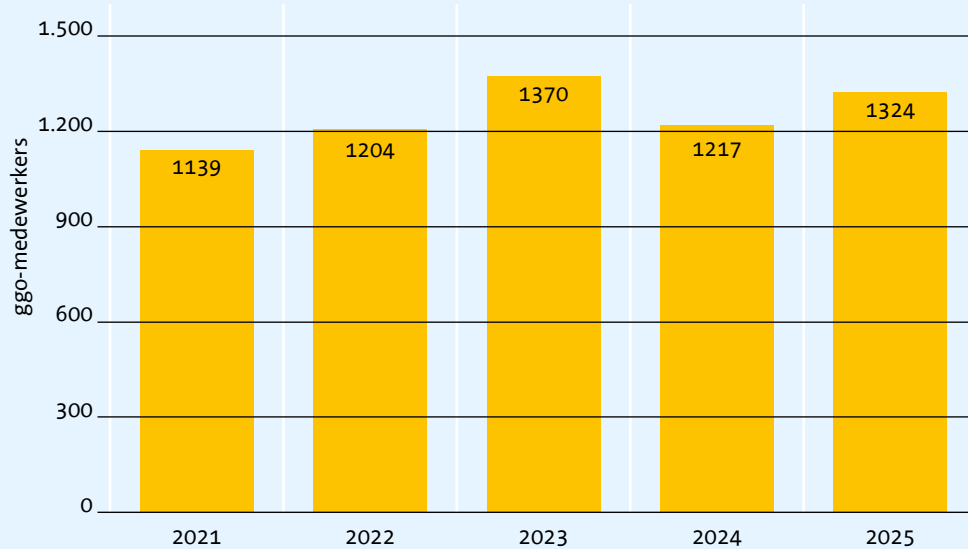

Foto: Erasmus MC

5.3 Milieuveiligheidsfunctionaris – Getherapie

De milieuveiligheidsfunctionaris (MVF) ziet toe op de veilige introductie van ggo's in het milieu (IM-MV vergunning), zoals bij getherapie en ander klinisch onderzoek waarbij mensen in contact worden gebracht met ggo's. De MVF begeleidt de aanvraag van een IM-MV-vergunning en de implementatie van de ggo-gerelateerde werkzaamheden. In het Erasmus MC heeft de BVF ook de functie van MVF. Er zijn vier nieuwe klinische studies met ggo's ingediend en beoordeeld door de MVF. Voor twee van deze studies zijn nieuwe IM-MV vergunningen in aanvraag. Eén nieuwe klinische studie is als intern dossier ondergebracht onder een reeds aanwezige paraplu-vergunning en één nieuwe klinische studie is als intern dossier voor een markt toegelaten product opgenomen. In totaal waren 27 IM-MV-vergunningen van kracht, waarbij onder vijf vergunningen T-cel therapie is gegeven aan 27 patiënten (27x CAR T-cellen) en onder één vergunning een AAV-gebaseerd product is toegediend aan drie patiënten. Onder vijf vergunningen vindt alleen nog opslag van patiëntmateriaal of product plaats voor analyse. De overige vergunningen wachten op inclusie van de eerste of volgende patiënt of proefpersoon. De MVF stuurt jaarlijks aan het begin van het jaar voor iedere actieve vergunning een verslag van het voorgaande jaar naar Bureau GGO.

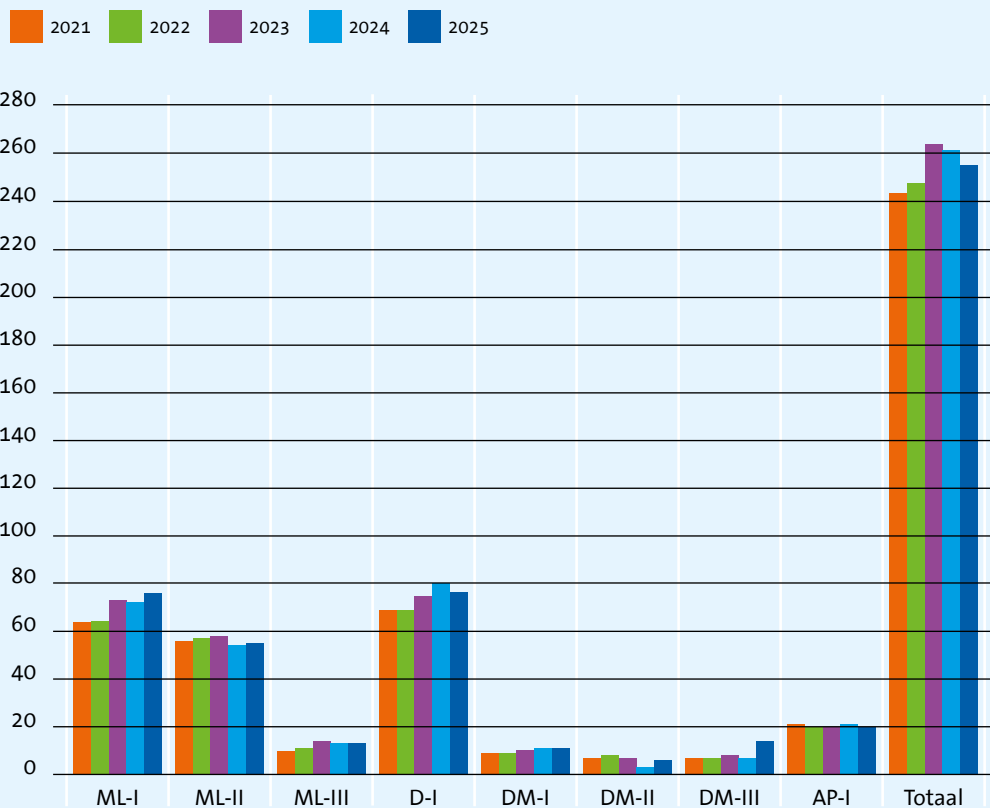
5.4 Ingeperkte ruimten en ggo-afval

Werkzaamheden met ggo's vinden plaats in speciaal ingerichte ruimten die ontsnapping van ggo's moeten voorkomen (fysische inperking). Hoe hoger de risicoklasse, hoe strenger de eisen aan de ruimte en werkvoorschriften. Zo worden verschillende categorieën van fysische inperking (CFI's) bereikt (AP-I, ML-I t/m -III, D-I, DM-I t/m -III). Elke ruimte heeft een door de BVF geautoriseerde toezichthouder (TH).

Het Erasmus MC beschikt over 248 ingeperkte ruimten, verdeeld over 29 afdelingen en Core Facilities (figuur 2). Alle ML-III -en DM-III ruimten zijn gecontroleerd, evenals 20,9% van de ruimten

Figuur 2: Ingeperkte ruimten

* 17 ruimten hebben een dubbele indicatie (bijv ML-I/D-I), deze ruimten worden voor beide niveau's meegeteld, waardoor het totaal aantal ruimten kan afwijken van de som van alle ruimten per niveau.

met een lagere fysische inperking. Geconstateerde tekortkomingen zijn tijdig opgelost en er zijn geen ernstige overtredingen vastgesteld. Niveau I en I ruimten worden minstens eens per 5 jaar gecontroleerd; met het behaalde percentage voldoen we ruimschoots aan deze norm. In 2026 worden opnieuw alle ML-III -en DM-III ruimten en een vergelijkbaar percentage van de overige ruimten gecontroleerd.

Tevens zijn 52% van de 68 ruimten die onder het Overig Deel Gebied (ODG-ruimten) vallen gecontroleerd. Dit zijn ruimten waarin vriezers (met ggo-opslag) of autoclaven (waarin ggo materiaal wordt geïnactiveerd) staan maar waar geen handelingen met ggo's plaatsvinden. Tijdens deze controles zijn eveneens geen ernstige overtredingen vastgesteld.

De vragenlijsten voor interne controles zijn geoptimaliseerd en deze worden in 2026 geïmplementeerd om efficiënter te kunnen controleren.

De BVF registreert jaarlijks het aantal vaten Specifiek Ziekenhuisafval (SZA) met ggo-afval.

Er zijn 5791 vaten verzameld en afgevoerd naar de afvalverbrandingsinstallatie (figuur 3).

De hoeveelheid en type afval is de afgelopen jaren stabiel gebleven. Afval uit ML-III -en DM-III ruimten wordt geïnactiveerd door autoclaven alvorens dit afval wordt afgevoerd naar de afvalverbrandingsinstallatie.

Figuur 3: Afval-registratie

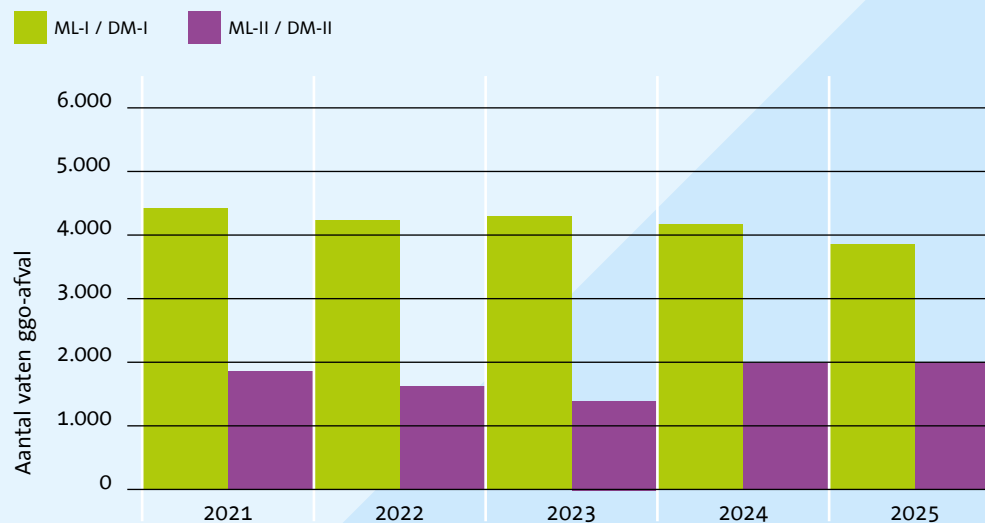

Foto: Erasmus MC

5.5 Incidenten, ongevallen en calamiteiten

De BVF ontving één melding van een incident waarbij een ggo betrokken was, waarbij het risico voor mens en milieu verwaarloosbaar klein was en derhalve een melding aan het Ministerie van lenW niet noodzakelijk.

5.6 Onderwijs, voorlichting en training

De BVF verzorgde onderwijs binnen diverse opleidingen, waaronder de Artikel 9 Proefdierkunde cursus, de Wintercourse Master Infection & Immunity en de Master Genomics in Society.

Daarnaast is voorlichting gegeven aan de afdeling Vastgoed, BHV-interventieteams, beveiligers, schoonmaakmedewerkers en afdelingen die met ggo's werken.

De e-learningmodule "Biosafety – working in ML-I and ML-II laboratories" is verplicht voor alle nieuwe ggo-medewerkers. Voor medewerkers die op ML-III en DM-III werken, verzorgt de BVF jaarlijks een aanvullende training. Ook levert de BVF bijdragen aan cursussen van Bureau GGO, het BVF-platform en de European Biosafety Association.

Samen met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) en de GGD zijn workshops en een tabletop-calamiteitenoefening georganiseerd gericht op samenwerking en incidentbestrijding.

5.7 KwaliteitsManagementSysteem

De ggo-administratie en werkprocessen zijn grotendeels geïntegreerd in het KwaliteitsManagementSysteem (KMS) van het Erasmus MC. Dit omvat onder meer:

- Een digitaal kaartenbaksysteem voor registratie van dossiers, vergunningen, kennisgevingen, medewerkers, biologische agentia en ingeperkte ruimten
- Vragenlijsten voor interne controles
- Meldingformulieren voor nieuwe medewerkers
- Werkvoorschriften, procedures en formulieren.

Toegang tot informatie is deels beschikbaar voor Onderzoeksleders, Verantwoordelijk Medewerkers, tweede contactpersonen en toezichthouders, met inachtneming van de privacywetgeving.

COLOFON

Uitgave:

- Het 'Milieujaarverslag 2025' is een uitgave van het Erasmus MC, opgesteld door de het Team Milieu van de afdeling Veiligheid & Milieu.

Coördinatie, redactie en samenstelling:

- Wim Broer (Team Milieu)

Bijdragen geleverd vanuit:

- Directie Vastgoed, Team Biologische Veiligheid Functionarissen en Team gevaarlijke stoffen.

Vormgeving:

- Rogier Hendriks – Studio HERO Rotterdam

Gepubliceerd:

- April 2026